

Aan Staatssecretaris van BZK
Van dgDOO

nota

Nota bij brief aan TK over stand van zaken
klokkenluidersdossier

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2023-0000743544

Datum
22 november 2023

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

[Redacted]

Bijlage(n)

1

Aanleiding

In haar brief van 6 juli jl. heeft de minister van BZK aangegeven de Tweede Kamer voor de kerst te informeren over de voortgang van verschillende onderwerpen van het klokkenluidersdossier. Daarnaast heeft zij bij brief van 9 augustus 2021 toegezegd de Tweede Kamer twee keer per jaar te informeren over de voortgang van het preventiebeleid. Via deze nota wordt de conceptbrief aan u voorgelegd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de conceptbrief en deze te ondertekenen.

Kern

De conceptbrief bevat de volgende onderwerpen:

1. Juridische en psychosociale ondersteuning klokkenluiders
2. Voorbereiding wetsvoorstel tot aanpassing van de Wet bescherming klokkenluiders
3. AMvB over anoniem melden bij werkgevers
4. Juridisch vooronderzoek toezichts- en sanctietaak Huis voor klokkenluiders
5. Jonge sporters en dansers in de jeugdselectie
6. Campagne bevorderen veilig werk- en meldklimaat
7. (Wets)evaluatie, onderzoek en monitoring

Toelichting deelonderwerpen

Ad 1: Juridische en psychosociale ondersteuning klokkenluiders

- Op dit moment vindt de laatste afstemming plaats over de subsidieregeling rechtsbijstand en mediation bij een vermoeden van een misstand met de Raad voor Rechtsbijstand, het ministerie van JenV en het Huis voor klokkenluiders. De regeling is voorgelegd aan de verschillende beroepsorganisaties voor een reactie. Het streven is de regeling met ingang van 1 februari 2024 in werking te laten treden.
- De psychosociale ondersteuning van (potentiële) melders van misstanden verloopt sinds 1 september 2022 via Slachtofferhulp Nederland (na doorverwijzing door het Huis voor klokkenluiders). Deze ondersteuning zal tot 1 september 2025 gesubsidieerd worden.

Ad. 2: Voorbereiding wetsvoorstel aanpassing Wet bescherming klokkenluiders

- In de brief geeft u aan bezig te zijn met de voorbereidingen voor een wetsvoorstel tot aanpassing van de Wet bescherming klokkenluiders (zgn. Aanpassingswet Wbk).

- U betreft hierbij de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders¹ en voorstellen uit de initiatiefnota van het lid Omtzigt.² Daarnaast zal het wetsvoorstel een aantal technische wijzigingen bevatten.
- Voor wat betreft uw toezegging om de TK na het zomerreces te informeren over de uitkomst van het (literatuur)onderzoek naar de wenselijkheid en mogelijkheid van het publiekelijk bekend maken van de naam van de werkgever die ten onrechte een melder benadeeld heeft (voorstel van het lid Omtzigt) zgn. *naming en shaming* zegt u dit te bezien in het licht van het vraagstuk van toezicht en sancties waarover nu een juridisch vooronderzoek wordt uitgevoerd.

Onze referentie

2023-0000743544

Datum

22 november 2023

Ad 3: AMvB over anoniem melden bij werkgevers

- In de brief staat u stil bij de laatste stand van zaken van de algemene maatregel van bestuur (AMvB). In de AMvB wordt geregeld aan welke eisen de wijze waarop werknemers vermoedens van misstanden anoniem bij werkgevers kunnen melden moet voldoen en aan welke eisen functionarissen moeten voldoen bij wie die melding kan worden gedaan.
- U geeft aan voornemens te zijn om de AMvB binnen enkele weken open te stellen voor internetconsultatie.

Ad 4: Juridisch vooronderzoek toezichts- en sanctietaak Huis voor klokkenluiders

- In de brief wijst u op het juridisch vooronderzoek betreffende de toezichts- en sanctietaak van het Huis voor klokkenluiders dat momenteel wordt uitgevoerd. Dit onderzoek is nog niet afgerond en zal waarschijnlijk ook leiden tot voorstellen die noodzaken tot wetswijziging. In de brief zegt u toe dat u het onderzoeksrapport naar de Kamer zult sturen als het onderzoek is afgerond.

Ad 5: Jonge sporters en dansers in de jeugdselectie

- In de brief gaat u in op de stand van zaken betreffende de aangenomen motie van 3 oktober 2023 van de leden Dekker-Abdulaziz en Van der Laan betreffende de bescherming van jonge sporters en dansers die in de jeugdselectie zitten, maar nog niet worden betaald.
- De motie vraagt te onderzoeken of jonge sporters en dansers onder de Wet bescherming klokkenluiders kunnen vallen of onder een andere voorziening die hun meer passende bescherming biedt. Daarnaast wordt de regering verzocht om te onderzoeken of het mogelijk is de evaluatie van het onafhankelijke integriteitscentrum te betrekken bij de evaluatie van de Wet bescherming klokkenluiders.
- In de brief geeft u aan in gesprek te zijn met de betrokken ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en voor Langdurige Zorg en Sport en dat u de Kamer hierover in het eerste kwartaal van 2024 zult informeren.

Ad 6: Campagne bevorderen veilig werk- en meldklimaat

- In uw brief blikkt u terug op de activiteiten en bijeenkomsten van het afgelopen jaar. Deze hadden als doel de kennis over de Wet bescherming klokkenluiders te bevorderen en bewustwording van het belang van een veilig werkklimaat te vergroten.
- U kijkt terug op een geslaagd jaar. De deelnemers is gevraagd wat zij van de bijeenkomsten vonden. Daaruit komt het beeld naar voren dat de bijeenkomsten voorzien in de behoefte van werkgevers en leidinggevendenden om kennis en ervaringen uit te wisselen en netwerkpartners te ontmoeten. De bijeenkomsten worden ervaren als relevant, actueel en ondersteunend aan processen en ontwikkelingen die gaande zijn in organisaties.
- In de brief geeft u aan dat de campagne in 2024 zal worden voortgezet. Dit jaar zijn vooral overheden en grote private organisaties betrokken. De bedoeling is om volgend jaar het MKB verder te betrekken. Daarbij wordt de

¹ Kamerstuk 33258, nrs. 48 en 51 (inclusief bijlagen).

² Kamerstuk 36079, nrs. 2 en 3.

samenwerking gezocht met andere departementen (SZW, OCW, VWS) en stakeholders zoals de Stichting van de Arbeid, Transparency International, de wetenschap en het Huis voor klokkenluiders.

- Tot slot, geeft u aan de campagne te monitoren zodat er zicht is op de groei van het netwerk en of de bijeenkomsten voldoen aan de behoefte van deelnemers en de campagne bijdraagt aan de bewustwording aan het belang van een veiliger werk- en meldklimaat.

Onze referentie
2023-0000743544

Datum
22 november 2023

Ad 7: Wetsevaluatie, onderzoek en monitoring

- In uw brief voldoet u aan uw toezegging om de Kamer voor de kerst te informeren over de evaluatiestrategie.
- Verder informeert u de Kamer over de voortgang van de verschillende onderzoeken en monitoringsinstrumenten.³
- **Ten aanzien van de evaluatiestrategie** gaat u in op de doelen die beoogd worden met het beleid, wetgeving en communicatie ter bescherming van klokkenluiders. Te weten: het bevorderen van een veilig (werk-) en meldklimaat, het bevorderen van de rechtsbescherming van klokkenluiders en het oplossen van misstanden volgens de Wet bescherming klokkenluiders.
- U schetst hierbij in woord (en via een matrix) de samenhang en monitoring van de lopende trajecten:
 - Monitoring campagne veilig werk- en meldklimaat;
 - Monitoring interne meldregeling werkgevers;
 - Evaluatie juridische en psychosociale ondersteuning melders;
 - Wetenschappelijk onderzoek.
- U kijkt vooruit naar toekomstige evaluatieverplichtingen (de invoeringstoets en de wetsevaluatie van Wbk).
- U geeft aan dat de evaluatiestrategie in lijn is met de kaders van de Strategische Evaluatieagenda van BZK die als onderdeel van de Rijksbegroting 2024 aan de TK verzonden is.⁴
- **Ten aanzien van de invoeringstoets** geeft u aan bij de invoeringstoets inzicht te willen krijgen in de gevolgen voor de doelgroep en de mogelijke knelpunten die de doelgroep ervaart. Met doelgroep heeft u het over (potentiële) melders, werkgevers en bevoegde autoriteiten.
- U wijst hierbij op de toezegging dat ook onderzoek gedaan wordt naar de uitvoeringslasten bij de bevoegde autoriteiten.⁵
- Ook wilt u via de invoeringstoets inzicht vergaren in welke indicatoren kunnen bijdragen aan de doelen en werking van de wet om de ingezette beleidsinstrumenten te duiden.
- Bij de invoeringstoets worden uiteraard de uitkomsten van de monitoring en evaluaties van de lopende trajecten meegenomen die beschikbaar zijn.
- Tot slot geeft u aan dat de ambtelijke voorbereidingen zijn gestart om de invoeringstoets vorm te geven en dat u ernaar streeft om de invoeringstoets voorjaar 2024 te laten plaatsvinden.
- **Ten aanzien van de wetsevaluatie Wbk** geeft u aan dat gekeken zal worden naar de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk.
- U geeft aan het perspectief van de melder te betrekken overeenkomstig de motie van Inge van Dijk⁶, maar ook het perspectief van de rest van de doelgroepen, te weten: werkgevers en bevoegde autoriteiten.
- U wijst tot slot op de motie van Dekker-Abdulaziz en Van der Laan⁷ om bij de evaluatie van de Wet bescherming klokkenluiders het onafhankelijke

³ Kamerstuk 35851, nr. 55 en Kamerstuk 35851, C, p. 9.

⁴ Kamerstuk 36410 VII, nr. 2.

⁵ Handelingen II 2022/23, nr. 33, item 52, p. 24. In haar brief van 6 juli jl. aan de Tweede Kamer heeft de minister van BZK geschreven dat zij het vraagstuk van uitvoeringslasten bij de bevoegde autoriteiten wil betrekken bij de invoeringstoets.

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 35851, nr. 39.

⁷ Kamerstuk 35851, nr. 58.

integriteitscentrum voor de sport te betrekken en grijpt terug op het tweeminutendebat klokkenluiders op 27 september jl. waar u heeft aangegeven te willen bezien hoe deze evaluatie in de tijd met de wetsevaluatie samenloopt. Op dit moment is het onafhankelijk integriteitscentrum voor de sport er immers nog niet.

Onze referentie
2023-0000743544
Datum
22 november 2023

- **Verder relevant:** de evaluatie van het Huis voor klokkenluiders (volgens de Kaderwet zbo's iedere 5 jaar) moet plaatsvinden voor 1 juli 2026.

[Redacted text block]

Proces totstandkoming Kamerbrief

- Met de werkgroep Arbeidsrecht van de Stichting van de Arbeid, SZW en het Huis voor klokkenluiders is het concept van de Kamerbrief gedeeld. Dit heeft niet geleid tot opmerkingen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

[Redacted text block]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan TK met stand van zaken klokkenluidersdossier	Ter ondertekening